

โครงการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพผู้ผลิตสินค้าชุมชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน

๑. ชื่อโครงการ : โครงการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพผู้ผลิตสินค้าชุมชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน

๒. หลักการและเหตุผล

การแข่งขันของสินค้าไทยทั้งตลาดภายในประเทศและตลาดต่างประเทศในปัจจุบันมีความสำคัญอย่างมากที่จะต้องสร้างความแตกต่างหรือสร้างเอกลักษณ์อันเป็นการสร้างข้อได้เปรียบให้แก่สินค้า โดยนวัตกรรมได้มีส่วนสำคัญในการที่เข้ามาช่วยส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาศักยภาพของสินค้า ตั้งแต่กระบวนการต้นทาง กลางทาง ไปจนถึงปลายทางของห่วงโซ่อุปทาน ซึ่งหนึ่งในนวัตกรรมที่สำคัญที่เข้ามามีส่วนพัฒนาศักยภาพของสินค้า คือ สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ หรือ Geographical Indication (GI) เป็นทรัพย์สินทางปัญญาประเภทหนึ่ง มีจุดประสงค์หลักสำคัญเพื่อคุ้มครองสิทธิของผู้ผลิตตามชื่อสินค้าทางภูมิศาสตร์ ซึ่งจะช่วยไม่ให้เกิดการปลอมแปลง หรือ แอบอ้าง ซึ่งสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อมีความเชื่อมโยงระหว่างปัจจัยสำคัญ ๒ ประการ คือ ธรรมชาติและมนุษย์ กล่าวคือ การที่ชุมชนได้อาศัยลักษณะของทรัพยากรเฉพาะที่มีอยู่ในแหล่งภูมิศาสตร์ตามธรรมชาติ เช่น ดิน น้ำ แร่ธาตุ เป็นต้น รวมถึงวิถีชีวิตหรือกระบวนการบางอย่างที่มีลักษณะเฉพาะในพื้นที่นั้น มาใช้ประโยชน์ในการผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่นของตน เกิดเป็นสิ่งที่สะท้อนถึงภูมิปัญญาวิถีการดำเนินชีวิต ทำให้ผลผลิตภัณฑ์ที่ได้มาจากในพื้นที่หรือชุมชนนั้นมีคุณลักษณะเฉพาะ ซึ่งคุณลักษณะเฉพาะดังกล่าวนี้อาจหมายถึง คุณภาพ เกียรติคุณ หรือเอกลักษณ์เฉพาะที่มาจากทรัพยากรในแหล่งภูมิศาสตร์นั้นๆ นอกจากนี้มาตรฐานสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ยังช่วยส่งเสริมให้เกิดประโยชน์ดังนี้ คือ เป็นเครื่องมือในการคุ้มครองผู้บริโภค ผู้ผลิต และการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรม เป็นเครื่องมือเพิ่มมูลค่าและส่งเสริมทางการตลาดให้แก่ผลิตภัณฑ์เป็นเครื่องมือรักษามาตรฐานผลิตภัณฑ์ รวมถึงเป็นเครื่องมือที่ช่วยส่งเสริมให้เกิดการกระจายรายได้สู่ชุมชนและอุตสาหกรรมชุมชนหรือท้องถิ่น อันจะช่วยส่งเสริมให้เศรษฐกิจชุมชนเกิดการขับเคลื่อนพัฒนาสู่ความเข้มแข็งสามารถพึ่งพาตนเองได้

จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีเนื้อที่ จำนวน ๗,๙๘๐,๘๐๓ ไร่ โดยมีสัดส่วนพื้นที่การเกษตร จำนวน ๓๐๘,๕๐๘ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓.๘๗ ประกอบกับพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีลักษณะภูมิประเทศเป็นเทือกเขาสลับซับซ้อนครอบคลุมพื้นที่ประมาณ ๙๐.๕ % ของพื้นที่จังหวัด ส่วนที่เหลือประมาณ ๙.๕ % เป็นที่ราบหุบเขา จึงทำให้อันทุนด้านโลจิสติกส์เกี่ยวเนื่องกับผลผลิตทางการเกษตรตั้งแต่กระบวนการเพาะปลูกไปจนถึงการกระจายเพื่อจำหน่าย ไปยังผู้บริโภคนั้นค่อนข้างสูงและยากลำบาก เนื่องจากปัจจัยลักษณะทางภูมิศาสตร์ของจังหวัดรวมถึงบางพื้นที่การเกษตรตั้งอยู่บนภูเขาสูงชัน จึงส่งผลสืบเนื่องให้ต้นทุนต่อหน่วยของผลผลิตทางการเกษตรภายในจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีอัตราสูงกว่าพื้นที่อื่น แต่ด้วยลักษณะของพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีสภาพเป็นพื้นที่ป่าไม้เป็นส่วนใหญ่ประมาณ ๖,๙๗๖,๖๕๐ ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ ๘๘.๐๒ ของพื้นที่ทั้งจังหวัด ประกอบกับคุณภาพของป่าไม้ในจังหวัดยังคงมีความอุดมสมบูรณ์เป็นอย่างมาก ทำให้ทรัพยากรในแหล่งภูมิศาสตร์ อาทิ ดิน น้ำ แร่ธาตุ เป็นต้น ที่เกื้อหนุนต่อการทำเกษตรกรรมของครัวเรือนประชากรในจังหวัดมีคุณลักษณะแตกต่างจากที่อื่น รวมถึงในบางพื้นที่มีการผานวัฒนธรรมภูมิปัญญา หรือวิถีชีวิตในการทำเกษตรกรรมของตนทำให้ผลผลิตที่ได้มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะเช่น กระเทียมน้ำแม่ฮ่องสอน พริกกระเหรี่ยง ข้าว งารวมถึงถั่วลายเสือ ฯลฯ

/ทั้งนี้...

ทั้งนี้เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมและขยายผลให้เกษตรกรและผู้ประกอบการที่ทำการเกษตรผลผลิตถั่วลายเสือภายในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้มีโอกาสเข้าถึงองค์ความรู้การทำการเกษตรผลผลิตถั่วลายเสืออย่างมีคุณภาพและเข้าใจกระบวนการยื่นคำขอรวมถึงได้ใช้ตราสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์(GI) ถั่วลายเสือแม่ฮ่องสอน อันจะเป็นการพัฒนาศักยภาพอาชีพด้านเกษตรกรรมให้ยกระดับ ประกอบกับการเสริมสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ผลผลิตทางการเกษตรของตน รวมถึงสามารถนำเอาต้นทุนทางสังคมและทรัพยากรธรรมชาติมาพัฒนาให้เกิดมูลค่าควบคู่ไปพร้อมกับการดำรงคุณค่าภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่นของตนด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน ในฐานะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีภารกิจให้บริการสาธารณะเพื่อพัฒนาโดยมุ่งหมายให้เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชนในท้องถิ่น ประกอบกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีแนวทางการพัฒนาที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์และแผนระดับชาติด้านการสร้างความสามารถและความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจรวมถึงการแข่งขันได้อย่างยั่งยืน คือ การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน การท่องเที่ยว และการค้าชายแดน โดยได้ตระหนักและเล็งเห็นถึงความสำคัญที่จะพัฒนาศักยภาพด้านการประกอบอาชีพเกษตรกรรมให้แก่เกษตรกรและผู้ประกอบการที่ทำการเกษตร จึงได้ทำการส่งเสริมเพิ่มมูลค่าและยกระดับสินค้าชุมชนให้มีมาตรฐาน โดยส่งเสริมให้เกษตรกรทำการขอใช้ตราสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์(GI) ของผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการเกษตรป่าไม้และประมง ผลิตภัณฑ์อาหารอื่นๆซึ่งมีคุณลักษณะพิเศษของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมเพิ่มมูลค่าและยกระดับสินค้าชุมชนให้มีมาตรฐาน จึงได้จัดทำโครงการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพผู้ผลิตสินค้าชุมชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน ขึ้น

๓. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อส่งเสริมผู้ผลิตสินค้าชุมชนให้ขอใช้ตราสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์(GI)ของผลิตภัณฑ์ที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอนได้ขอขึ้นทะเบียนไว้
๒. เพื่อพัฒนาศักยภาพและเพิ่มทักษะในการผลิตให้กับผู้ผลิตสินค้าชุมชน
๓. เพื่อพัฒนามาตรฐานของสินค้าและเพิ่มมูลค่าสินค้า/ผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรจังหวัดแม่ฮ่องสอน

๔. เป้าหมาย

พัฒนาศักยภาพผู้ปลูกถั่วลายเสือ กลุ่มแปรรูปถั่วลายเสือคั่วเกลือและถั่วลายเสือสามหมอก ให้ได้รับมาตรฐานสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ในพื้นที่ ๔ อำเภอ ได้แก่ อ.เมืองแม่ฮ่องสอน อ.ปาย อ.ปางมะผ้าและอ.ขุนยวม

๕. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มผู้ปลูกถั่วลายเสือ กลุ่มแปรรูปถั่วลายเสือคั่วเกลือและถั่วลายเสือสามหมอก จำนวน ๖๐ คน ในพื้นที่ อ.เมืองแม่ฮ่องสอน อ.ปาย อ.ปางมะผ้า และ อ.ขุนยวม

๖. สถานที่ดำเนินงาน

พื้นที่ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน

๗. ระยะเวลาดำเนินงาน

กุมภาพันธ์ – ตุลาคม ๒๕๖๓

๘. งบประมาณดำเนินการ

๘๐,๐๐๐ บาท (แปดหมื่นบาทถ้วน)

๙. วิธีการดำเนินงาน

ขั้นเตรียมการ

- ประกาศรับสมัครผู้ปลูกกล้วยเสื่อ กลุ่มแปรรูปกล้วยเสื่อคั่วเกลือ และกล้วยเสื่อสามหมอก เข้าร่วมโครงการฯ
- รับสมัครผู้ปลูกกล้วยเสื่อ กลุ่มแปรรูปกล้วยเสื่อคั่วเกลือ และกล้วยเสื่อสามหมอกที่สนใจเข้าร่วมโครงการฯ
- ประสานที่ว่าการอำเภอและสำนักงานเกษตรอำเภอ ทั้ง ๔ อำเภอ ในการรับสมัครผู้ผลิตสินค้าฯ เข้าร่วมโครงการฯ
- รวบรวมรายชื่อเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ และนัดหมายเข้ารับการอบรม
- ประสานมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาเขตแม่ฮ่องสอน ดำเนินการจัดการอบรมให้ความรู้แก่ผู้ผลิตสินค้าชุมชน
- จัดทำเอกสารคู่มือการปฏิบัติงานฯ จำนวน ๘๐ เล่ม

ขั้นดำเนินการ

๑. จัดอบรมให้ความรู้การปฏิบัติงานตามเอกสารคู่มือให้แก่ผู้ผลิตสินค้าที่ขอใช้ตราฯ
 - มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาเขตแม่ฮ่องสอน เป็นผู้จัดหาวิทยากรและสถานที่ ในการดำเนินการจัดอบรมให้แก่ผู้เข้าร่วมโครงการฯ ให้ทราบถึงหลักเกณฑ์วิธีการปฏิบัติงานตามเอกสารคู่มือการปฏิบัติงานฯ ให้ได้มาตรฐานของสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์
 - มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาเขตแม่ฮ่องสอน เป็นผู้จัดหาอาหารกลางวัน อาหารว่าง และเครื่องดื่ม ให้แก่ผู้เข้ารับการอบรม
 - องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน จ่ายค่าพาหนะให้แก่ผู้เข้ารับการอบรม
๒. จัดทำคำสั่งแต่งตั้ง คณะทำงานพิจารณาคำขอ ตรวจสอบกระบวนการผลิต ควบคุมคุณภาพสินค้า และแหล่งที่มาของสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ “กล้วยเสื่อแม่ฮ่องสอน” เพื่อให้ไปปฏิบัติราชการให้ องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน
๓. ลงพื้นที่ตรวจติดตามการปฏิบัติงานตามมาตรฐานของผู้ผลิตสินค้าที่สมัครขอใช้ตราฯ
 - ผู้ผลิตสินค้าชุมชนดำเนินการผลิตกล้วยเสื่อในพื้นที่ของตนเองตามมาตรฐานที่กำหนด
 - คณะทำงานพิจารณาคำขอ ตรวจสอบกระบวนการผลิต ควบคุมคุณภาพสินค้าและแหล่งที่มาของสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์กล้วยเสื่อ ลงพื้นที่ตรวจติดตามพื้นที่ผลิตสินค้ากล้วยเสื่อของผู้สมัครขอใช้ตราฯ จำนวน ๓ รอบการผลิต ได้แก่
 ๑. รอบการผลิตช่วงหลังการทอ ช่วงเดือน ธันวาคม-มกราคม
 ๒. รอบการผลิตช่วงต้นฤดูฝน ช่วงเดือน เมษายน-พฤษภาคม
 ๓. รอบการผลิตช่วงปลายฤดูฝน ช่วงเดือน สิงหาคม-กันยายน
 ในพื้นที่ อ.ปาย อ.ปางมะผ้า อ.เมืองแม่ฮ่องสอน อ.ขุนยวม
๔. คณะกรรมการอำนวยการกำกับดูแลและอนุญาตการใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ “กล้วยเสื่อ” ประชุมเพื่อพิจารณาการอนุญาตใช้ตราสัญลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ “กล้วยเสื่อ”

๑๐. ขั้นตอนการดำเนินงาน

กิจกรรม	พ.ศ. ๒๕๖๓													
	ก.พ.				มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
	๑	๒	๓	๔										
๑. จัดทำโครงการ เสนอ ขออนุมัติโครงการ														
๒. เตรียมการจัดกิจกรรม และประสานผู้เข้าร่วม โครงการ														
๓. จัดกิจกรรมการอบรม ผู้ขอใช้ตราฯ														
๔. คณะทำงานลงพื้นที่ ตรวจพื้นที่การผลิต														
๕. คณะกรรมการฯ พิจารณาอนุญาตการใช้ ตราฯสำหรับ ผู้ผ่าน เกณฑ์มาตรฐาน														
๖. สรุปผลและรายงาน การดำเนินโครงการ														

๑๑. ผู้รับผิดชอบโครงการ

กองแผนและงบประมาณ องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน

๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ผู้ผลิตสินค้าชุมชนให้ความสนใจเข้าร่วมโครงการฯ และสามารถผลิตได้ตามมาตรฐานที่กำหนด
๒. ผู้ผลิตสินค้าชุมชนสามารถได้รับการพัฒนาและยกระดับมาตรฐานการผลิตสินค้าของตนเอง
๓. มาตรฐานการผลิตสินค้าเกษตรได้รับการยกระดับและมีมูลค่าเพิ่มมากขึ้น

๑๓. การติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน

ลำดับ	ผลผลิต	ตัวชี้วัด	น้ำหนัก (๑๐๐)	เป้าหมาย ปี ๒๕๖๓	ผลการดำเนินงาน		เกณฑ์การให้คะแนน					ช่วงปรับ เกณฑ์	ผลการ ดำเนินงาน ปี ๒๕๖๓	คะแนน ที่ได้	คะแนน ถ่วง น้ำหนัก
					ปี ๖๑	ปี ๖๒	๑	๒	๓	๔	๕				
๑	ผู้ผลิตสินค้าที่เข้ารับการอบรม มีความรู้ในการปฏิบัติตามมาตรฐาน ที่กำหนด	จำนวนผู้ผลิตสินค้าชุมชนที่ ได้รับการสนับสนุนและ สมัครเข้าร่วมโครงการ	๔๐	๖๐	-	-	๔๐	๔๕	๕๐	๕๕	๖๐	๕			
๒	มีผู้ผลิตสินค้าชุมชนที่ผ่านเกณฑ์ขอใช้ ตราสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ไทย ของ จังหวัดแม่ฮ่องสอนเพิ่มขึ้น	จำนวนผู้ที่เข้าร่วมโครงการ ผ่านเกณฑ์การขอใช้ตราฯ ร้อยละ ๔๐	๕๐	ร้อยละ ๔๐	-	-	๓๒	๓๔	๓๖	๓๘	๔๐	๒			
		ความพึงพอใจของผู้เข้าร่วม โครงการ	๑๐	ร้อยละ ๘๐	-	-	๖๐	๖๕	๗๐	๗๕	๘๐	๕			

(ลงชื่อ).....^{ธรรมณ}.....ผู้รับผิดชอบโครงการ
 (นายธรรมชน ปิยะวงศ์)
 นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ

(ลงชื่อ).....^{2hr}.....ผู้เสนอโครงการ
 (นางประภาภรณ์ วิมลพันธ์)
 หัวหน้าฝ่ายนโยบายและแผน รักษาราชการแทน
 ผู้อำนวยการกองแผนและงบประมาณ

(ลงชื่อ).....^{ด.พ.}.....ผู้เห็นชอบโครงการ
 (นางอารีย์ แสนสม)
 รองปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน

(ลงชื่อ).....^{hr}.....ผู้เห็นชอบโครงการ
 (นางเรณู นະนักรัตน์)
 รองปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด รักษาราชการแทน
 ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน

(ลงชื่อ).....^๔.....ผู้อนุมัติโครงการ
 (นายอัศรเดช วันไชยธนวงศ์)
นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ประมาณการค่าใช้จ่าย
โครงการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพผู้ผลิตสินค้าชุมชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน

๑. ค่าพาหนะของผู้เข้ารับการฝึกอบรม	๑๐,๘๐๐	บาท
๒. ค่าใช้จ่ายเดินทางไปราชการของคณะทำงานฯ ลงพื้นที่ตรวจติดตาม	๖๓,๓๐๐	บาท
๓. ค่าวัสดุและอุปกรณ์ในการอบรม เช่น กระดาษ เทปขาว	๓,๐๐๐	บาท
๔. ค่าใช้จ่ายในการประชุมคณะทำงานฯ และคณะกรรมการอำนวยการฯ	๒,๓๐๐	บาท
๕. ค่าจัดทำป้ายไวนิล ขนาด ๓ x ๑.๕ ม.	๖๐๐	บาท
	รวม ๘๐,๐๐๐	บาท

หมายเหตุ : ค่าใช้จ่ายสามารถถัวเฉลี่ยได้ตามความเหมาะสม

๗